

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXIV, broj 32

14. kolovoza 2014.

cijena 200 Ft

75. godina Potonjani imaju crkvu

Foto: Tamás Reiz

12. stranica

Najljepša Hrvatica

7. stranica

Nardanski tamburaši

11. stranica

Športsko druženje

16. stranica

Komentar

Tajna sreće

Ovih sam dana lutajući na svjetskoj mreži, naišla na neke zanimljive podatke o najsretnijim zemljama svijeta. Istraživanje o tome u kojoj se zemlji ljudi osjećaju najviše sretnima, provela je ugledna svjetska agencija Gallup. Provela je anketu na tisuću ljudi u 138 zemalja svijeta, tražeći od ispitanika da kažu jesu li prethodnog dana iskusili različite »pozitivne osjećaje« – jesu li osjetili zadovoljstvo, smijali se, dobro se odmorili, bili tretirani s uvažavanjem, naučili nešto novo ili radili nešto zanimljivo. Treću godinu zaredom na prvome se mjestu nalazi Paragvaj. Tada sam sa znatiželjom potražila informacije o toj zemlji, zbog čega su tamo ljudi tako sretni? Možda im je životni standard tako dobar, jer u današnje vrijeme mnogi u našoj zemlji sreću tumače raspolaganjem materijalnih dobara. Možda je u toj zemlji visok životni standard? Prevarila sam se u svojoj pretpostavci zemlje. U njoj mnogi žive u siromaštvu. Pronašla sam podatak da je vrlo nizak zdravstveni standard, još uvijek mnogi ne znaju pisati, čitati, našla sam filmove gdje ljudi žive pokraj odlagališta smeća i žive od otpada u velikoj prljavštini. Neka djeca s pomoću odraslih od smeća su napravila glazbala kojima sviraju, čak je utemeljen i orkestar. Paragvaj je dokaz za to da se sreća ne može postići bogatstvom. Među prvih pet najsretnijih zemalja jesu i Panama, Gvatemala, Nikaragva i Ekvador, a jedina zemlja među prvih deset izvan regije Latinske Amerike jest Danska, na osmome mjestu. Dakle, prema tom istraživanju, zemlje Latinske Amerike najsretnije su na svijetu, a kako Mađarska i Hrvatska? Začudila sam se da je Mađarska na 72., a Hrvatska na 122. mjestu. Za Mađare se uvijek govorilo da su malo bezvoljni ljudi, pa možda 72. mjesto nije ni tako loše, ali da su Hrvati na dnu ljestvice, tom se vrlo čudim. Zar su stanovnici Hrvatske toliko nesretni? Zar su toliko nezadovoljni oni koji žive u jednoj od najljepših zemalja svijeta, s mnoštvom prekrasnih prirodnih bogatstava? Znam da u njihovu slučaju još uvijek treba misliti na one traume koje su pretrpjeli u Domovinskom ratu, ali možda ipak nije to najveći uzrok lošeg rezultata, od tada je već prošlo dva desetljeća.

Svrha je našega života traženje sreće, a kada otkrijemo koji su čimbenici koji vode k sretnijem životu, ustanovit ćemo da traženje sreće donosi sreću i drugima. Što je ustvari sreća? Sreća je svjesnost da smo sretni, svjesnost o tome da upravo bivamo, živimo. Sreća je tijek i put, a ne cilj. Mnoštvo izreka imamo o tome što je sreća, a meni se najviše sviđale ove: Čudno je to kako je malo potrebno da budemo sretni, i još je čudnije kako nam baš to malo nedostaje. Prava je tajna sreće u tome da mnogo zahtijevamo od sebe, malo od drugih. Da bismo postali sretniji, malo se moramo potruditi i sami.

Bernadeta Blažetin

Glasnikov tjedan

Izborna kampanja za mjesne i narodnosne izbore službeno počinje 23. kolovoza, pa nezavisni kandidati i organizacije postavljajući lista najprije od 25. kolovoza mogu od izbornih ureda preuzeti »ponudbene obrasce« kako bi prikupili potreban broj potpisa za kandidaturu najkasnije do 8. rujna. Bilo kako bilo, vremena i nema baš mnogo. Meni, potencijalnom narodnosnom biraču, još uvijek je potpuno nepoznato između koga ću moći birati i za koji program ću dati svoj glas. Doduše, posvemašnja javna šutnja glede nastupajućih jesenskih narodnosnih izbora, pogo-

dana. Dva mjeseca do izbora. Kolike su pričuve koje se još mogu pokrenuti, ima li ih uopće, ili nam ovaj broj ukazuje na taktiziranje sudionika političke priče Hrvata u Mađarskoj. Kako 11. kolovoza donosi MTI, do toga je dana Državno izborno povjerenstvo u registar upisalo 31 narodnosnu organizaciju, od čega nijednu hrvatsku, zasad.

Ako se Vi dragi birači još niste upisali u hrvatski birački popis, imate vremena do 26. rujna. Doduše, već sada možemo zaključiti politički gubitak, naime uveliko se smanjio broj hrvatskih samouprava koje će imati četiri

Izborna kampanja za mjesne i narodnosne izbore službeno počinje 23. kolovoza, pa nezavisni kandidati i organizacije postavljajući lista najprije od 25. kolovoza mogu od izbornih ureda preuzeti »ponudbene obrasce« kako bi prikupili potreban broj potpisa za kandidaturu najkasnije do 8. rujna. Bilo kako bilo, vremena i nema baš mnogo.

tovo ona koja se odnosi na sastav državnih i županijskih lista, razbija se kuloarskim nagađanjima i nabacivanjima mogućih imena kandidata. Po kuloarima se već godinu dana govori o bar dvije hrvatske liste na državnoj razini, jedna je i reklamirana u sklopu ovogodišnjih Hrvatskih dana u Šopronu. Oni koji žele na izbore, organizacije postavljajući narodnosnih lista trebaju se prijaviti u državni registar kod Državnog izbornog povjerenstva. Po podacima, do 10. kolovoza u hrvatski birački popis upisano je 7575 gra-

zastupnika, a i sama Hrvatska državna samouprava imat će ih tek 23. Ali što ćemo, malo nas je bilo 29. srpnja. U razdoblju od 25. kolovoza do 8. rujna narodnosne organizacije postavljajući lista dobit će popis svojih birača s adresama kako bi mogli prikupljati preporuke. Još dva puta (35 dana

i 13 dana prije dana održavanja izbora i samo onih birača koji nisu zatražili tajnost podataka) oni će moći na svoju molbu tražiti uvid u birački popis, ali tada bez adresa upisanih ako ih oni žele zatajiti, i adresa onih koji su se upisali poslije narečenih nadnevaka.

U prvome krugu podatci su javni i izdaju se organizacijama postavljajući lista i nezavisnim kandidatima zajedno s obrascima preporuka.

Branka Pavić Blažetin

BUDIMPEŠTA – Nacionalni izborni ured, putem Mađarske pošte, od 11. kolovoza započinje dostavljati biračima službenu obavijest o upisu na popis birača. Obavijest se dostavlja temeljem stanja 15. kolovoza. Umalo osam milijuna osoba s biračkim pravom i prebivalištem u Mađarskoj, do 25. kolovoza treba dobiti službenu obavijest o upisu na popis birača. Onaj tko ne dobije obavijest, može tražiti upis od bilježnika ili u mjesnom izbornom uredu.

Aktualno

Naselja s najmanje sto registriranih Hrvata, koja su ostvarila pravo na izbor četiriju zastupnika

Konačno je poznato kako je od 136 naselja 29 naselja s najmanje sto registriranih Hrvata, koja su time ostvarila pravo na biranje četiriju zastupnika u mjesne hrvatske samouprave. Osim toga Hrvati će i dalje imati mogućnost birati zastupnike i na područnoj razini, u glavnogradsku (Budimpešta) i šest županijskih samouprava (Bačko-kiškunska, Baranja, Željezna, Đurđsko-mošonsko-šopronska, Šomođska i Zalska), i to kao i dosada sedmeročlana vijeća. Konačno je poznato da će Skupština Hrvatske državne samouprave imati 23 člana, što je sa šest manje nego do sada (29).

Prema podacima Državnog izbornog ureda (OVI) od 29. srpnja ove godine, na dan raspisivanja jesenskih izbora za mjesne, područne i državnu narodnosnu samoupravu sveukupno je registrirano 7 231 Hrvata (prije do 20. srpnja 6 708 Hrvata, do 13. srpnja 5 814). Za samo osam dana broj registriranih porastao je s 523. TOP 29 naselja s više od sto registriranih (prije 25, odnosno 16, porastao je na 29 naselja koja su tako ostvarila pravo na biranje četiriju zastupnika, a to su prema broju registriranih: Martinci 481, Bizonja 224, Hrvatski Židan 214, Pečuh 180, Koljnof 169, Dušnok 156, Unda 145, Starin 140, Gornji Četar 139, Prisika 139, Kemlja 138, Gara 136, Santovo 134, Šeljina 128, Lukovišće 126, Petrovo Selo 126, Kisek 123, Tukulja 121, Serdahel 116, Baćino 115, Narda 113, Kaniža 108, Barča 107, Novo Selo 107, Aljmaš 106, Potonja 105, Kerestur 104, Sumarton 104 i Vršenda 103, dakle ukupno 4 103 (prije 3 585, odnosno 2 392), što je domalo 57% ukupno registriranih. Podatke po naseljima možete provjeriti na mrežnoj stranici www.valasztas.hu (Aktuális választások, 2014 Nemzeti önkormányzati választások, Nemzeti választási iroda).

Samo je još nekoliko naselja koja su se približila broju od sto registriranih, ali to već neće mijenjati postojeće stanje. U naseljima s najmanje od sto registriranih bira se četiri, a s manje samo tri zastupnika. Skupština državne samouprave, prema sadašnjim podacima, može imati 23 člana budući da je broj registriranih između pet i deset tisuća. No nije važna samo registracija, nego i izlazak na izbore, a registracija je i dalje u tijeku sve do 16. dana uoči izbora koji će se održati 12. listopada ove godine. Stoga je ovo posljednji poziv na registraciju. Premda se čini izvjesnim da nećemo ponoviti rezultate otprije četiri godine kada se registrirao 11 571 hrvatski birač, ako i stignemo brojku od deset tisuća, to više neće utjecati na broj zastupnika u mjesnim samoupravama i u državnoj skupštini. S obzirom da je također posve izvjesno da će na izborima za Skupštinu Hrvatske državne samouprave biti dvije liste, o broju registriranih, te o njihovom izlasku na izbore, konačno i opredjeljenosti birača ovisit će konačni ishod, to jest broj, odnosno ostvarenih mandata u državnoj skupštini.

Prema posljednjim podacima Državnog izbornog ureda (OVI) od 4. kolovoza ove godine, ukupan je broj registriranih 7 447. Top 31: Martince 481, Bizonja 224, Hrvatski Židan 216, Pečuh 180, Koljnof 173, Dušnok 159, Unda 145, Starin 140, Gornji Četar 139, Prisika 139, Kemlja 156, Gara 136, Santovo 134, Šeljina 128, Lukovišće 125, Petrovo Selo 126, Kisek 124, Tukulja 121, Serdahel 116, Baćino 115, Narda 113, Erčin 110, Sambotel 109, Kaniža 109, Barča 107, Novo Selo 107, Aljmaš 106, Potonja 105, Kerestur 125, Sumarton 104 i Vršenda 103, dakle ukupno 4 336 (prije 4 103, 3 585, odnosno 2 392), što je 58% ukupno registriranih.

S. B.

Veliko podravsko hodočašće

Iz 24 podravska naselja, u kojima djeluju hrvatske samouprave, vjernici, njih tristotinjak organizirano, s pet-šest autobusa i osobnim automobilima 15. kolovoza putuju u Molve, u pohode Gospi Molvanskoj. Podravski su Hrvati štovatelji Majke Božje i brižni vjernici, pa su i ovoga puta svi u jedan glas prišli organizaciji spomenutoga hodočašća. Kod Breznice (Berzence) prijeći će granicu na putu prema molvanskome svetištu.

Oglas

Croatica Non-profit Kft. traži webmaistera, novinara Medijskog centra Croatica. Uvjeti: visokoškolska ili fakultetska diploma, izvrsno poznavanje hrvatskoga jezika u govoru i pismu, i provjerene računalne vještine. Prednost uživaju kandidati s diplomom hrvatskoga jezika i književnosti i potvrđenim uvjetima. Spособnosti se provjeravaju temeljem intervjua.

Probni rok tri mjeseca. Posao se obavlja u Croaticinu sjedištu u uredništvu MCC-a.

Podrobnije obavijesti na telefon:

06-30-396-1852 ili na 06-20-976-3347

POGAN – Tradicionalna priredba u organizaciji tamošnje Seoske samouprave «Tjedan običaja u Poganu» ove se godine priređuje od 15. do 20. kolovoza. U sklopu petodnevnih programa nudi se niz kulturnih i sportskih sadržaja za sve dobi. U suorganizaciji s Hrvatskom i Njemačkom samoupravom 15. kolovoza priređuje se Njemačka i Hrvatska večer. Predstavljaju se spomenute narodnosne samouprave. U sklopu hrvatskoga dijela programa nastupa Ženski pjevački zbor Snaše i pečuški KUD Baranja, svira Orkestar Vizin, a za večernji njemačko-hrvatski bal brinu se sastavi Juice i UnterRock.

LUKOVIŠĆE – Kako je Hrvatski glasnik izvijestila predsjednica tamošnje Hrvatske samouprave Ruža Bunjevac, Lukoviščani se spremaju na jednodnevni izlet na Plitvička jezera, 20. kolovoza. Izlet organiziraju lukoviška Seoska i Hrvatska samouprava, a 23. kolovoza u organizaciji lukoviške Hrvatske samouprave organizira se jednodnevni izlet u Budimpeštu uz razgledanje zdanja Mađarskog parlamenta.

PEČUH – Dana 24. kolovoza u pečuskome Đukiću opet će se slaviti blagdan svetog Bartola. U 10 sati je sveta misa na hrvatskom jeziku koju će predvoditi Norbert Nagy, a pjevat će Ženski pjevački zbor «August Šenoa», u 11 sati je misa na mađarskom jeziku pod vodstvom Andrása Gesztesyja. Nakon toga slijedi malo veselje uza spomenuti Zbor i Orkestar Vizin.

Neposredna pomoć stradalima u poplavi

Pokretanje humanitarne akcije Hrvatske državne samouprave za pružanje pomoći hrvatskim građanima na područjima pogođenim poplavama potakla je i hrvatsku zajednicu u Mađarskoj, među prvima i dušnočku Hrvatsku samoupravu koja se odlučila za konkretnu i neposrednu pomoć. Putem kablovske televizije i neposredno pozvala je pojedince, poduzetnike i ustanove na prikupljanje pomoći. Kako nam reče predsjednica Matija Mandić Goher, naišli su na velik odaziv i solidarnost Dušnočana.

Pošto su pratili medijska izvješća o najugroženijim područjima, odlučili su se za pomoć Gunji, a Samouprava naselja osigurala im je mikrobus i preuzela na sebe troškove putovanja. Nakon nekoliko telefonskih razgovora, i neposredne veze s čelnikom Općine Gunja, 7. srpnja s prikupljenom pomoći otputovali su u Gunju. Kako nam reče Matija Mandić Goher, po dolasku ih je dočekaao stravičan prizor.

Gunja je selo i istoimena općina koja je administrativno dio Vukovarsko-srijemske županije, a smještena je u zapadnom

Kao pomoć ponijeli su nekoliko stotina kilograma brašna, šećera, tijesta, ulja, mineralne vode, konzerva, deterdženta, sredstva za osobnu higijenu i za raskuživanje (dezinficiranje) te drugih potrepština koje su Općine, a s mješta-

kuha za 200 osoba, ali se još mnogi stanovnici ne mogu, nemaju kamo vratiti.

S obzirom da je dušnočka Hrvatska samouprava nedavno bila u poplavom najpogođenijoj Gunji i odnijela prikupljene darove, dobili smo informacije iz prve ruke, a na sličnu akciju spremaju se i bajska, garska, santovačka... Hrvatska samouprava. Stoga i ovim putem pozivamo pripadnike hrvatske zajednice u svim naseljima, posebno u spomenutima da se odazovu akciji pomoći stradalima u pop-

Srijemu na lijevoj obali Save, uza sami rub na granici s Bosnom. Ima 3 732 stanovnika, 60% Hrvata, 30% Bošnjaka, te 10% ostalih, Srba, Rusina... Pošto je rijeka Sava 7. svibnja probila nasipe kod Rajeva Sela i Račinovaca, savske vode su poplavile Gunju. Cijelo stanovništvo naselja Gunje preseljeno je, a načinjena je i velika materijalna šteta. Prizemne kuće i prizemlja katnica potpuno su uništena. Ljudima ništa nije ostalo. Uništen im je i sav usjev, žitna polja...

predali donaćelniku nima su razgovarali o stanju u naselju zanimajući se što im je najpotrebnije.

Tako su se iz prve ruke uvjerali što Gunjanima najviše nedostaje. Uz već navedeno, najviše trebaju lopate, čekiće za čišćenje otpada,

ali uz to vrlo rado primaju sve pokućstvo, korišteni namještaj, hladnjak i druge kućne uređaje, naravno, i najosnovnije, trajne namirnice potrebne za život. Naime svaki dan javna kuhinja

lavama, a pomoć dostave hrvatskim samoupravama narečenih naselja. Kako još dodaju Dušnočani, Gunju je posjetila i dušnočka kablovska televizija, odnosno njezin voditelj i snimatelj László Szögyi koji nam je poslao i nekoliko fotografija o naselju. Sve zabilježeno emitirat će i u programu mjesne kablovske televizije te pozvati na daljnje prikupljanje pomoći.

Stipan Balatinac

Najljepša Hrvatica u Mađarskoj

Prije šest godina, u organizaciji Centra za kulturu i knjižnice grada Selurinca i tamošnje Hrvatske samouprave, započelo je godišnje natjecanje za izbor najljepše Hrvatice u Mađarskoj koje se odvijalo četiri godine zaredom u sklopu Hrvatskog dana grada Selurinca. Godine 2012. natjecanje nije bilo priređeno zbog maloga broja prijavljenih natjecateljica. Poticatelj natjecanja Csaba Vasas 2013. godine partnere je našao u Seoskoj samoupravi Petrovoga Sela koji su te godine natjecanje organizirali pod nazivom «Lipotica naša».

Najljepša Hrvatica, 20-godišnja Semeljkinja, studentica Alexandra Kumli, s prvom pratiljom, 18-godišnjom Nardankinjom, srednjoškolkom Vivien Kiss, i drugom pratiljom, 20-godišnjom Lukoviščankom, studenticom Leilom Kolarić

Ovogodišnje (šesto) natjecanje vratilo se u Baranju, ovoga puta u Harkanj u okrilje tamošnje Hrvatske samouprave, na čelu sa Žužom Gregeš koja ga je priredila pod nazivom V. Izbor najljepše Hrvatice. Tako je na harkanjskoj otvorenoj pozornici 26. srpnja priređen Izbor najljepše Hrvatice. Nju je svojim nastupom obogatio domaći Mješoviti hrvatski pjevački zbor, pečuško Kulturno-umjetničko društvo Baranja, Tamburaški zbor i Orkestar Biseri Drave iz Starina i solopjevač Erik Škrapić. Za dobro raspoloženje u večernjim satima pobrinuo se martinački Sastav Podravka, a pokrovitelji su bili Hrvatska državna samouprava, Samouprava grada Harkanja, harkanjska Hrvatska samouprava, uz brojne pokrovitelje.

Natjecalo se trinaest djevojaka u dobi od između 16 i 26 godina. Organizatori su temeljem raspisa primali prijave djevojaka koje dobro govore hrvatski. Nažalost, većina njih (kao i na dosadašnjim natjecanjima) tek se znala predstaviti s dvije štire rečenice na hrvatskom jeziku. Natjecale su se Klara Lilla Cseke iz Kesuja (Keszű), Eszter Csízik iz Harkanja, Viktória Csóka iz Selurinca, Barbara David iz Gornjeg Četara, Lívía Gál iz Budimpešte, Nikolett Gáti iz Unde, Vivien Kiss iz Narde, Dorina Korozmán iz Erčina, Alexandra Kumli iz Semelja,

Leila Kolarić iz Lukovišća, Nóemi Sulin iz Lukovišća, Nikolett Óvári iz Lukovišća i Diana Blum iz Pečuha.

One su se natjecale u dnevnoj odjeći (sve u istoj), koju je osigurao podupiratelj Osječko pivo, narodnoj nošnji i večernjoj odjeći. Nazočne je pozdravio harkanjski gradonačelnik Sándor Imri i konzulica ge-

rant Ružica Ivanković, a u ime Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj natjecanju je pribivao prvi tajnik Berislav Živković. Voditeljica program bila je Renata Balatinac, urednica MTVA. Natjecanju su nazočili i predsjednik HDS-a, narodnosni glasnogovornik Mišo Hepp i zamjenica predsjednika HDS-a Angela Šokac Marković. Djevojke je za nastup pripremila Alexandra Molnár, misica grada Pečuha.

Ocjenjivači sud nije imao lak zadatak. Nakon dugog vijećanja donesene su i odluke.

Podijeljene su brojne nagrade, čak dvadesetak, od brojnih podupiratelja, tako i HDS-a koji je prvim trima nagrađenima osigurao četverodnevni puni pension i boravak u Pansionu Zavičaj u Vlašićima te troškove puta.

Pobjednicom harkanjskog izdanja Izbor najljepše Hrvatice proglašena je 20-godišnja studentica Alexandra Kumli iz Semelja, prvom pratiljom izabrana je 18-godišnja srednjoškolka Vivien Kiss iz Narde, a drugom pratiljom je proglašena 20-godišnja studentica Leila Kolarić iz Lukovišća. Posebna je nagrada dodijeljena i natjecateljici Diani Blum iz Pečuha.

Branka Pavić Blažetin

Natjecateljice pred nastup

Poklon-presenećenje duhovnika Zdravka Gašparića

Odsad Nardanski tamburaši sviraju u hrvatskoj majici

Naši jačkarni zbori, tamburaški sastavi se trudu svenek stvoriti svoj imidž i izgledom. Daju si sašiti narodne nošnje, kupuju iste rubače, stavljaju uz tambure neki modni dodatak. Od nedavno i Nardanski tamburaši imaju svoju «uniformu». Najlipše rublje, mogli bi reći, koje je dospilo u Nardu, s pomoću farnika Gijece Zdravka Gašparića, rodom iz Hrvatske. Poklon-presenećenje je svakom članu tamburaškoga sastava zvanaredno drago i zato su zahvalili darovatelju s dvimi jačkama na kraju programa Dana Hrvatov u Nardi.

O razlogu darovanja smo pitali duhovnika koji je jako obljubljen i u Nardi i već dugo ljet dohadja simo: – Kad sam bio u Rohuncu kapelan, došao sam loptati se u Nardu s dičaki. Ja u šali vik velim da moja adresa u Ugarskoj je krčma u Maloj Nardi, pod imenom Mali Beč, ali isto tako rado dojdem i u druga gradišćanska sela u Ugarskoj. Kako svaki čovik ima svoju dušu, tako i svako selo ima svoju lipu dušu i morem reći da se ja ovde jako lipo ćutim. Kad sam vidio ove mlade dečke i divojke,

kako rado jaču i sviraju, a kad negdo rado čini nešto, to se isto tako i drugim dobro vidi, onda za to treba hvalu dati. Nisam znao kako ću im zahvaliti za to što djelaju, njevu ljubav prema hrvatskoj jački, i onda sam došao na ideju prije Svitskoga nogometnoga prvenstva da svi dobiju od mene jedan mali dar, jednu kapu, ali nešto slično. A onda sam se na kraju odlučio da svi će dostati majicu nogometne reprezentacije, tako da su sad lipo kockasti – nam je rekao u smihu Zdravko Gašparić.

Kad su mladi Nardanci prošli na binu prilikom Hrvatskoga dana, već na samu pojavu hrvatskih majic je publika počela aplaudirati. Da su ovi mladi svirači posvetili još i dvi jačke u programu dušobrižniku uz Gijece, to je i samoga gospona prese-netilo, ki je potom priznao da je ostao prez riči i jako mu je bilo lipo viditi cijelu ekipu u hrvatskom dresu. Po riči Arona Verhaša, peljajućega tamburaša grupe, prije sedam ljet su skupastali Nardanci guslati, pod dirigiranjem petroviskoga Rajmunda Filipovića i Jandre Kovača. Svaki tajedan jednoč imaju probu, sve skupa znaju odsvirati kih 30–40 jačkov. Ako triba, crikvene, narodne pjesme, uz to čuvaju glazbenu baštinu Gradišća, ali rado sviraju obljubljene melodije od Zlatnih dukatov, Slavonskih lolov. Nastupaju po Gradišću i u Hrvatskoj, a svirati u Lijepoj Našoj svenek je jedinstvena ćut. – Jako smo se veselili kockastomu dresu Hrvatske nogometne reprezentacije, to nam je jedan jako lipi dar. U toj majici čovik tako špera da pripada ne samo Gradišću nego i Hrvatskoj! U fam se da ćemo duga ljeta još guslati i bit ćemo sve bolji i bolji! – rekao je mladi svirač, a mi mu moramo vjerovati. *Tiho*

DUBROVNIK – Uoči početka devetog Croatia foruma i otvaranja počasnog konzulata Republike Mađarske u Dubrovniku, o. Nikola Mioč, prior dominikanskoga samostana Sv. Dominika, 10. srpnja primio je Tibora Navracsicsa, ministra vanjskih poslova Mađarske, i mađarskog izvanrednog i opunomoćenog veleposlanika Gabora Ivana, izvješćuju na službenoj stranici Dominikanskog reda u Hrvatskoj. Nakon priorovih pozdravnih riječi, o. Stjepan Krsić, povjesničar, goste je upoznao s višestoljetnim vezama hrvatskoga i mađarskoga naroda te s vrijednim kulturnim blagom dubrovačkih dominikanaca koji su najviše zanimanja pokazali za glavu Sv. Stjepana, a koja se čuva u samostanskome muzeju. Moćnik glave Sv. Stjepana, prvoga ugarskog kralja (975– 1038), nalazi se u vitrini lijevo od ulaza u prvu dvoranu Muzejske zbirke Samostana Sv. Dominika. U moćniku nalaze se moći lubanjske kosti koja se vidi kroz otvor u metalnoj hemisferi. U razgovoru priora i veleposlanika istaknuta je potreba da se za moćnik glave pronađe posebno mjesto u muzejskome prostoru. Posjetu su nazočila i ostala braća koja borave u dominikanskom samostanu. *(ika / gk)*

Trenutak za pjesmu

Ivan Slamnig

Stižeš me

Stižeš me, stižeš me, stižeš me,
u ljubavi, u obzoru
i tako sve po redu

Stižeš me u Perifl egeton
u Letu i u Stiks,
U Žabe, Ptice, Oblake
u nebo i u niks.

Župno krizmanje na santovačkoj Vodici

U okviru redovite mjesečne pobožnosti u čast Fatimske Gospe, 13. lipnja na santovačkoj Vodici održano je misno slavlje i župno krizmanje koje je predvodio kalačko-kečkemetski nadbiskup dr. Balázs Bábel. Od 2011. godine treći put župno krizmanje održano je u marijanskome svetištu.

Povodom blagdana Svetog Antuna Padovanskog, odnosno Presvetoga Trojstva, nadbiskup Bábel misno slavlje u marijanskom svetištu na otvorenom započeo je posvećenjem ljljana. Nakon toga dvoje mladih krizmanika dvojezičnim prigodnim riječima pozdravili su preuzvišenog nadbiskupa Bábela, među njima Patricio Čahut na hrvatskom jeziku:

„Naša su srca danas prepuna radosti svete, danas je sretan svatko, i starac i malo dijete. Jer Bog nam poslao, eto, našega dragog pastira da dušama našim donese nebesko blago mira. Željno smo čekali na Vas, Vaša dječica draga, jer po vama sići će na nas Duha Svetoga snaga. I sad smo sretni više nego što ikad smo sretni bili, jer Vi ste među nama, pastiru dragi i mili. Zato Vas pozdravljamo s pjesmom u kojoj Vam odavno skupa dariva srdačnu ljubav cijela naša župa. Svaka Vas pratila sreća i blagoslov kuda god pošli, a mi Vam svi sretno kličemo: Pastiru, dobro nam došli.»

Usljebile su riječi iz Knjige proroka Izaije, koje je pročitala krizmanica Ivana Martić, učenica pečuške Hrvatske gimnazije, ministrantica koja redovito sudjeluje na nedjeljnoj misi.

Uime župne zajednice nadbiskupa je pozdravio santovački župnik velečasni Imre Polyák, ujedno biskupski vikar za narodnosti:

„Ekscelencijo, preuzvišeni oče nadbiskupe, uime sviju nas srdačno i sa štovanjem Vas pozdravljam kao našega pastira na svečanosti krizmanja naše župne zajednice, povodom obilježavanja 97. obljetnice fatimskog ukazanja Blažene Djevice Marije, te liturgijskoga blagdana Svetog Antuna Padovanskog. Zahvaljujemo što ste posjetili naše malo svetište, te vas s poštovanjem molimo da nam prikažete misno slavlje. U našoj župi obitava 2007 katoličkih duša. Poslije turske vlasti župa je ponovno utemeljena 1715. godine. Iduće godine slavimo 300. obljetnicu postojanja župe, te 200. obljetnicu obnovljene župne crkve. Srdačno pozdravljam krizmanike, njihove roditelje i kumove, budućeg akolita (svječonošu), sve vas nazočne, jednako Santovce i vjernike sa strane, te gledatelje Televizije Csele.“

Usljebile je prigodna propovijed nadbiskupa Bábela.

Kako uz ostalo reče, kada se povede riječ o Santovu, sada se već ne spominje samo kao granični prijelaz nego i kao mjesto gdje se nalazi vebni Marijin kip tamo u pustopoljani. Nadbiskup je pozvao nazočne da u skladu s evanđeljem slijede Krista otkupitelja, ukazujući na obezvređenje dane riječi u naše vrijeme. Naglasivši uz ostalo da se riječ evanđelja mora ostvariti, u tom smislu krizmanici kao punoljetni katolici potvrđuju svoju vjeru. Prema tome neka ovaj dan ne bude svečanost i završetak, nego nastavak, jer kršćanski, vjerski život mora biti neprekidan, samo tako ima smisla.

«Vjera nije stvar privatnosti jer nas je Isus Krist poslao da očitujemo svjedočanstvo, govoreći svojim apostolima: Idite po cijelome svijetu. Vama je cijeli svijet sada ovdje u Santovu, dakle u mjestu gdje živite. Tu morate dati svjedočanstvo o Isusu Kristu. Tu smo u podnožju vebnog Marijina kipa, kod njezinih nogu, da pozdravimo našu nebesku Majku, da nam bude uzorom, te da molimo njezin zagovor za kršćanski

Santovački župnik Imre Polyák i kalačko-kečkemetski nadbiskup dr. Balázs Bábel

život. Nije lako biti danas kršćaninom, ali imamo pomoć Božje milosti, u saznanju da imamo cilj u životu, da nismo besciljni, nego da nam je život usmjeren Kristu, prema Bogu koji je izvor i cilj.»

Zatraživši Božji blagoslov, zagovor i zaštitu Blažene Djevice Marije, nakon prigodne propovijedi nadbiskupa, u okviru svečanoga misnog slavlja sakrament potvrde primilo je 17 mladih, 11 djevojaka i 6 mladića, od toga i troje santovačkih Hrvata-Šokaca, koje je pripremila vjeroučiteljica Katalin Molnár Tomašev. Misno slavlje uljepšano je pjevanjem koje je predvodio župni kantor Zsolt Sirók.

Nakon sakramenta potvrde, nadbiskup Bábel posvetio je jednoga mladog čitača za svječonošu. Prema običaju, dvojezično je izvedena i molitva vjernika, koju su krizmanici naizmjenično čitali na mađarskom i hrvatskom jeziku. Na kraju misnoga slavlja, četvero krizmanika prigodnim riječima zahvalilo je svojim roditeljima, među njima Dejan Barić na hrvatskome jeziku.

Stipan Balatinac

Dio krizmanika Santovačke župe

Međunarodni kamp primijenjenih umjetnosti u Bernecebarátiu

Hrvatska djeca i pratitelji u društvu načelnika Miljenka Horvata

Između 21. i 28. srpnja u Bernecebarátiu priređeno je četrnaesto izdanje Međunarodnoga kampa primijenjenih umjetnosti u organizaciji Samouprave budimpeštanskoga XV. okruga. Idiličan krajolik između rijeke Ipoly i kosine planine Börzsöny, najsjevernije naselje Peštanske županije koje se graniči s Nogradskom županijom i Slovačkom. Objekti, zgrade – glavna zgrada s kuhinjom, blagovaonicom i uredskim prostorijama te drvene kućice – u vlasništvu su narečenog okruga, koji se koristi i prirodom danim mogućnostima te svake godine tijekom ljeta organizira taborovanje za djecu. Mir i tišina, a okolo šuma. Ne bismo mogli zamisliti prikladnije mjesto za boravak.

U kampu je sudjelovalo po šest učenika škola XV. okruga, Osnovne škole „Svete krune“, Pestújhelya, Gimnazije «Dózsa» i stručne plesne srednje škole te odgojno-obrazovnih ustanova zbratimljenih naselja, sveukupno pedeset i troje djece. Troškove njihova boravka, izuzev putnih, snosila je Samouprava XV. okruga. Zahvaljujući uzornoj suradnji Samouprave i Hrvatske samouprave XV. okruga, poduzetnošću predsjednika *Stjepana Kuzme*, u kampu su sudjelovali i učenici donjokraljevske Osnovne škole u pratnji učiteljice likovne kulture *Gabrijele Binder* te pedagoginje *Maje Lukman*.

U sklopu kampa radilo se po radionicama: dramska, izradba kožnih nakita i nakita od biserja, origami, bojanje tekstila, slikanje po staklu, obično slikanje, ukrašavanje predmeta salvetnom tehnikom, aranžmani suhoga cvijeća, šport, koje su vodili stručni profesori, umjetnici ili voditelji pojedinih okružnih ustanova, a za rad i aktivnosti kampa bila je odgovorna suradnica okružne samouprave *Réka Tajti*. Svi ručni radovi poticajno su djelovali i na učenike i na profesore. Učenici iz Hrvatske rado su sudjelovali u svim radionicama, i kako ne bi bilo teškoća u sporazumijevanju, i ove je godine pripomogla *Oršolja Kuzma*. Osim radionica organizirani su i zabavne društvene igre. „Ovogodišnji su dojmovi još bolji nego prošli put. Priroda, divni prostor i ovaj put probudili su fantastične osjećaje. Odlični ljudi, pozitivni i optimistični s toliko strpljenja rade s djecom te se trude oko nas da ne može biti drugačije nego savršeno“ – reče nam mlada pedagoginja Maja Lukman. Boravak u kampu poticajno je djelovao i na učiteljicu likovne kulture *Gabrijelu Binder* koja nam je rado pokazala svoje uratke.

Pri završetku kampa, 27. srpnja, priređen je otvoreni dan koji su posjetili načelnik Općine Donji Kraljevec *Miljenko Horvat*, načelnik XV. okruga *Nándor Bitvai*, načelnik naselja Bernecebarátija *Zoltán Gyenes* i roditelji djece. Tom su prigodom bili izloženi

učenički uradci te su sudionici izveli i kratku poučnu predstavu „*Udruga za preodgoj odraslih*“ koja iz njihova motrišta prikazuje roditelje. U radu dramske radionice prvi put su sudjelovala i djeca iz Donjega Kraljevca. Kulturni je program završen zajedničkom pjesmom „*Baš je lijep, baš je drag*“ („*Az a szép, az a szép...*“) koja je otpjevana na mađarskom i hrvatskom jeziku.

Završen je još jedan međunarodni kamp primijenjenih umjetnosti u Bernecebarátiu. Stečena su nova poznanstva, obogaćena

Dramska predstava, najčešće izgovorena rečenica „Ma daj, ideš mi na živce“

je riznica spoznaja i dojmova, pogotovo djeci iz Hrvatske. Naime bračni par *Stjepan* i *Žuža Kuzma* prije polaska u kamp organizirali su im posjet glavnom gradu Mađarske i, kako nam kažu, razmišljaju o obogaćenju sadržaja međunarodnoga tabora s hrvatskom radionicom.

Kristina Goher

BUDIMPEŠTA – U organizaciji Samouprave XV. okruga i Općeprosvjetnoga središta „Csokonai“, 19. i 20. kolovoza u okružnome Parku „Benő Karácsony“ priređuju se programi povodom blagdana kralja svetoga *Stjepana*. U utorak, 19. kolovoza, od 16 do 17 sati jesu sadržaji uglavnom za vrtićaše i djecu, a od 19.30 za ljubitelje pop-folk glazbe; očekuje koncert grupe *Ghymes*. Sutradan u sklopu kulturnoga programa na otvorenoj pozornici od 14.30 sati jednosatnim programom nastupa KUD Donji Kraljevec.

ERČIN – Hrvatska samouprava toga grada u petak, 15. kolovoza, priređuje Rackohrvatski narodnosni dan. Priredba započinje u 15 sati misom na hrvatskom jeziku u crkvi Velike Gospe, potom je u općeprosvjetnom domu od 16 sati druženje i zabava. Svira lovranski Sastav Selo.

BUDIMPEŠTA – Predsjednica Udruge Hrvata grada Budimpešte i njezine okolice *Eva Išpanović* sazvala je sjednicu predsjedništva Udruge i koordinacijskog odbora za pripreme listopadskih narodnosnih izbora. Sastanak će biti u ponedjeljak, 18. kolovoza, s početkom u 11 sati u Croaticinim prostorijama (Budimpešta VI., Ulica Nagymező 68); članovi će raspravljati o pripremama za nadolazeće jesenske izbore.

BUDIMPEŠTA – Hrvatska izvorna plesna skupina 19. kolovoza putuje u Makedoniju gdje će sudjelovati na festivalu Ohridsko sunce, koju organizira KUD „Makedonka“. Ondje će se predstaviti sa spletom međimurskih plesova.

Kulturno jerbinstvo na nardarskoj pozornici

Dan Hrvatov u južnogradišćanskoj Nardi, 5. julija, u subotu, sad se je jur po osmi put odvijao još i zbog već razlogov u svečanijoj atmosferi nego obično. Hrvatska samouprava toga naselja ovput je pozvala sve partnerske općine i KUD-e iz Hrvatske, tako da su cijeli šator na dvoru Kulturnoga doma napunili Hrvati iz Odre, Donje Voće, Murskoga Središća, Narde i okolišnih sel.

Mašno slavlje je celebrirao Josip Drvoderić, farnik Donje i Gornje Voće, u pratnji Zdravka Gašparića, dušobrižnika iz Gijece, i mjesnoga farnika Tamása Várhelyia. Glavni prodikač je uz ostalo rekao pri svetoj maši, da je «Jezus naš jedinstveni učitelj, on sebe daje za uzor i primjer. Krotak i po-

mir» iz Donje Voće i nardarske jačkarice, konačno u pratnji mjesnih tamburašev, mi smo ispitkovali Dražena Srpaka, gradonačelnika

Domaćini s gosti iz Murskoga Središća

nizan u srcu, blag prema bližnjim, a ponizan prema sebi. Krotkost i poniznost su vrline po kom je kršćanin prepoznatljiv. Ako to ostvarimo, onda smo vjerna slika, kako kažu na istoku, ikona Kristuševa. Kršćanin ne samo imenom nego i svojim životom.» Pjevački zbor «Ljubav i mir», takaj iz Donje Voće, s jačkami je polipšao mašu. Kako je rekla Julija Bošić-Nemet, predsjednica Hrvatske samouprave u Nardi, ljetos se svečuje 20. godišnjica prijateljstva s Murskim Središćem, a KUD Mladost iz Odre točno pred 25-imi ljeti je prvi put posjetilo Nardu, a s Donjom Voćom prik patrona Željezne županije Sv. Martina su dospili u kontakt, prije 6–7 ljet. Pokidob Narda nima takozvani seoski dan, jednoč u ljetu Hrvatska samouprava priredjuje Dan Hrvatov, u potpunosti s hrvatskim sadržajem, početo od hrvatskoga bogoslužja do folklornoga programa, kade se predstavljaju i mjesni tamburaši i jačkari, i to koliko su se napredovali u minulom ljetu. Pravoda je neizostavna točka svako ljetu i hrvatska fešta. Dokle su se na pozornici redom izminjivala folklorna društva KUD Mladost iz Odre (kraj Zagreba), KUD Voća iz Donje Voće, KUD Mura iz Murskoga Središća, pjevački zbor «Ljubav i

očuvanju hrvatskoga jezika i kulture. Naši gradjani kad dojdou simo, sasvim drugo očekuju. I kad vidu da svi govoru hrvatski, da koji je to ponos i trud ter količina energije što vi ulažete u sačuvanje vaše i naše vridnosti, onda to nas posebno stimulira, a ujedno i obvezuje da pomažemo da sve to opstane još niz ljet. Zato je u svojem svečanom govoru Dražen Srpak već na pozornici pozvao cijeli autobus Nardarcev

Murskoga Središća, kako razmišlja o okruglom jubileju i o dva desetljeća dugoj suradnji s Gradišćanskimi Hrvati. – Mi u jednom ljetu dojdou i večkrat, tako dati značaj općini Narda i dati podršku svim ovim ljudem u

na udarni program serije Ljeto uz Muru, na koncert Vlade Kalembera 9. augustuša, u subotu. Richárd Tircsi, voditelj Odjela za narodnosti iz Ministarstva ljudskih resursa, je pozvao sve Hrvate k registriranju i glasovanju na jesenski lokalni i narodnosni izbori. Tu misao je potpirao svojimi riči i Andraš Handler, predsjednik Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, pri svojem nastupu, potom su pak domaćini svim voditeljem grupam i časnim gostom posebnim poklonom zahvalili nazočnost, s majicom Narde ter paraplom na kom se isto piše ime ovoga naselja. Za vrlo opširnomo folklorijadom pak je slijedilo slobodno druženje i dugo se je jačilo u nardarsku noć i po Thompsonovi štrofa i uz mužiku petroviske Koprive «Zagrlimo se pred svima, neka vide da nas ima!»

Tiho

Mjesni jačkarni zbor

Potonja

Hrvatski ljetni festival 2014.

Prije nekoliko godina Hrvatska samouprava Šomođske županije, na čelu s predsjednikom Jozom Solgom, u svoj godišnji plan aktivnosti unijela je i organizaciju i odvojila potporu za Hrvatski ljetni festival za koji je program odlučeno kako će se u suorganizaciji Seoske i Hrvatske samouprave priređivati svake godine u Potonji. Prišlo se poslu i postižu se iz godine u godinu sve bolji rezultati, sve uspješniji programi što je bjelodano pokazao i ovogodišnji dvodnevni program Hrvatskoga ljetnog festivala 2014., 1 - 2. kolovoza, kaže uime domaćina potonjski načelnik Tamás Reiz.

Jozo Solga, predsjednik Hrvatske samouprave županije Šomođ, dočekao je biskupa u mirovini Mihály Mayera

Tako je 1. kolovoza Podravka Group predstavila koncert Srebrnih krila. Ulaz na koncert bio je besplatan, a kako kazuju organizatori, okupilo se oko tisuću i petsto do dvije tisuće posjetitelja u potonjskom Parku kulture uz ljetnu pozornicu. Koncert Srebrnih krila «O, Ana, o, Ana» organizatorski su potpisali Savez Hrvata u Mađarskoj, Zajednica podravskih Hrvata, Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište Hrvata u Mađarskoj, Hrvatska samouprava Šomođske županije, Samouprava sela Potonje, Hrvatska samouprava sela Potonje, Jozo Hari, Jozo Solga, a podupiratelji su bili Hrvatska državna samouprava, hrvatske samouprave iz Podravine, Medijski centar Croatica (Hrvatski glasnik, Radio Croatica). Trosatni koncert oduševio je okupljeno mnoštvo, a nazočili su mu i brojni uglednici političkog i civilnog života Hrvata u Mađarskoj.

Sudionici međunarodnoga nogometnog turnira

Drugi dan ovogodišnjega Hrvatskog ljetnog festivala protekao je u organizaciji igara za najmlađe stanovnike sela te uz međunarodni nogometni turnir uza sudjelovanje četiriju nogometnih momčadi, i to iz Gornje Bazje, Podravskih Sesteta, momčadi martinačkoga Športskog društva Zrinski i momčadi potonjske Športske udruge. Pobjednici turnira bili su nogometaši iz Gornje Bazje, drugi iz Podravskih Sesteta, treći su bili domaćini, a četvrti martinački nogometaši.

Koncert Srebrnih krila

Središnji događaj dana bila je sveta misa i proslava 75. obljetnice gradnje i posvete potonjske rimokatoličke crkve. Svečanu misu služio je pečuški biskup u mirovini Mihály Mayer uz koncelebraciju svećenika iz podravskih župa. U povodu ove svečane prigode izdano je i prigodno dvojezično izdanje autorice Ruže Begovac i Đure Frankovića naslova «75. obljetnica crkve u Potonji» (doduše, u naslovu stoji 85. obljetnica crkve u Potonji) u nakladi poduzeća Croatica, a uz potporu Poduzeća Croatica, Hrvatske državne samouprave, Zajednice podravskih Hrvata, Saveza Hrvata u Mađarskoj i Joze Solge. Potonjani su se odlučili na gradnju crkve 1938., a posvetili su je 1939. godine. Prvaci zamisli gradnje bili su bračni par, učitelji Waldgogl, a potporu im je pružio i tadašnji parlamentarni zastupnik Domankos Festetics. Projekt crkve potpisao je arhitekt Gyula Gosztonyi. Potporu je dao i pečuški biskup, prijašnji i tadašnji župnik Lukoviške župe Károly Erdélyi i Ivan Martinković, ali su najveći teret podnijeli sami stanovnici darom i radom, piše Ruža Begovac. Crkvu je posvetio 11. lipnja dijecezni biskup Ferenc Virág, otac lazarist László Lovas služio je svetu misu. Potonjani su ponosni na svoju crkvu, koju stalno obnavljaju, brinu se o njoj i njezinu okolišu, a dušobrižnik im je župnik Martinačke župe Ilija Čuzdi. I prilikom svečanoga slavlja 75. obljetnice njezine posvete okupili su se u lijepom broju, kaže g. Reiz.

Branka Pavić Blažetin

Mala stranica

15. kolovoza - blagdan Velike Gospe

Štovanje Marije u kršćanskome svijetu seže u najdavnija vremena, o čemu svjedoči i nazaretski natpis iz prvoga stoljeća: Haire Mirjam (Zdravo, Marijo), kojim su grčkim slovima zabilježene prve riječi pozdrava anđela Gabrijela Nazaretskoj Djevici. Kao Majku Božju kršćani Mariju slave od petog stoljeća. U Hrvatskoj 15. kolovoza državni je praznik. Toga dana katolici slave Marijino uskrsnuće ti-djelom i duhom, koje je dogmom proglasio papa Pio XII. 1950. go-dine. Prvi spomen Marijina štovanja među Hrvatima zabilježen je na crkvenoslavenskom jeziku u Kijevskim listićima iz 10. st., a o razmjerima odanosti Hrvata Majci Božjoj posebno svjedoči Šiben-ska molitva iz 14. st., jednako kao i stotine marijanskih svetišta sačuvanih do današnjih dana.

Razglednica iz Hrvatske

STON

Ston je gradić s najdužim kamenim zidom u Europi (5,5 km), uskih, tihih ulica, starih ot-mjenih kuća i tragova drevnih kultura rasutih okolo. Njegova nekadašnja vrijednost kao grada soli potvrđuje se i danas u pogonima najstarije djelatne solane na svijetu, koja je ostala vrijedna tradiciji i prirodnom načinu proizvodnje soli koji se nije mijenjao još od an-tičkih vremena. Bogatstvo čistoće i prirodno-s-ti potvrđuje Malostonski zaljev s naseljima Mali Ston, Hodilje, Luka, Duba i Zamaslina.

Znate li

što je to mušula? Mušula, kunjka, mušul, papak ili unjka jest školjka u Jadranskome moru. Latinsko joj je ime Arca noae. Njezin oblik podsjeća na barku. Obično se nalazi u dubini od 2 – 10 metara. Meso joj je vrlo ukusno. Nin je poznat po uzgoju školjaka mušmula.

Književni kutak

Ivan Tomičević

GUBITELJ

Moj prijatelj stari
stalno gubi stvari.

Neki dan

izgubio je kišobran,
u parku

izgubio poštansku marku,

jednom kao od šale

izgubio naočale,

usred trgovine
izgubio novine,

na selu

izgubio cipelu,

u ribolovu

izgubio udicu novu.

Nastavi li dalje tako,

izgubit će se i sam svakako.

Vic tjedna

Sir

Dolazi žena na tržnicu i go-vori kumici:
- Skup ti ovaj sir, baba.
A na to će baba:
- Nije sir skup, nego si se ti loše udala.

Devetnaesta kolonija u Sumartonu

Kod klijeti Stjepana Radnaja, predsjednika sumartonskoga Društva drvorezbara, u Kamanovim goricama (blizu Sumartona) ovog ljeta devetnaesti put su se okupili drvorezbari i slikari kako bi posvetili tjedan dana omiljenoj umjetnosti. U koloniju su stigli umjetnici amateri iz obližnjih mjesta i drugih krajeva Mađarske, te iz Hrvatske. Prva drvorezbarska kolonija u Sumartonu bila je još 1991. godine, a zatim od 1996. u okviru sumartonskoga Društva drvorezbara. U ovogodišnjoj koloniji sudjelovalo je jedanaest umjetnika, drvorezbara i slikara i dvadesetero djece.

Dio sudionika kolonije

Poticatelj prve drvorezbarske kolonije bio je Stjepan Radnai, drvorezbar, koji je jednom sudjelovao u letinjskoj drvorezbarskoj koloniji i odlučio je sam organizirati. Klijet i vinograd opkoljen prekrasnim krajolikom, idealno je mjesto za stvaranje. Kolonija je ove godine ostvarena s potporom Leaderova programa, no, kako reče predsjednik Stjepan Radnai, iz godine u godinu sve je teže pridobiti sredstva za takve vrste aktivnosti. Ni ovogodišnja kolonija ne bi se ostvarila bez sumartonskih dobrovoljaca koji pomažu u kuhanju i ponudi namirnica te neumornim radom osiguravaju sredinu za stvaranje. Kolonija je u početku željela očuvati tradiciju drvorezbarstva, ali u zadnje vrijeme uključuje se sve više amaterskih slikara. Među sudionicima ima mnogo takvih koji su od prve do sadašnje kolonije sudjelovali u svakoj i stvarali. Umjetnička djela sumartonske kolonije krase javna mjesta sela Sumartona, kipovi župnika i učitelja, kip Sv. Martina, Sv. Orbana,

Najstariji sudionik kolonije Josip Cikač s organizatorom Stjepanom Radnajem

a i manje skulpture krase pomurska naselja. Sudionici ovogodišnje kolonije bili su već poznati umjetnici, koji se dobro znaju, rado se družu, iskreno raspravljaju o pojedinim djelima određenog autora. Slikari: Katica Vertarić, Lajoš Rodek, Zoltan Timar, drvorezbari: László Pál, Gabor Frech, Csaba Csavas, Stjepan Radnai, te umjetnici iz Hrvatske, drvorezbari Ivan i Josip Cikač i Miljenko Kranjčec, i slikar naive Stanko Sabol. Inače umjetnici sumartonske kolonije vrlo dobro surađuju s umjetnicima iz Hrvatske, prijašnjih su godina gotovo svako ljetno sudjelovali u poznatoj koloniji u Marija Bistrici i bili stvaratelji parka sa više od sto skulptura. U zadnjih godina surađuju i s naivnim umjetnicima iz Hlebinske škole. Stanko Sabol iz Srženice, slikar Hlebinske škole, već je drugi put sudjelovao u sumartonskoj koloniji a ovaj put je i on pozvao pomurske umjetnike u koloniju programa Alpe–Dunav–Jadran koja će biti tijekom jeseni u Hrvatskoj. Organizator Stjepan Radnai raduje se što se svake godine prijavljuju i djeca, među kojima ima podosta nadarenih i nada se da je dobro „sjeme zasijano“ i da će nastaviti tradiciju. Ovogodišnja kolonija nije imala posebnu tematiku, svatko je od sudionika donio temu pa su stvorene pejzažne slike, portreti, mrtva priroda i male skulpture vezane za običaje toga kraja.

beta

SERDAHEL, ZADAR – U okviru suradnje Hrvatske osnovne škole „Katarina Zrinski“ i Sveučilišta u Zadru, od 11. do 18. kolovoza šesnaest učenika i četiri nastavnika serdahelske škole ljetuje na Jadranskome moru u Zadru. Serdahelsku družinu primila je dr. Smiljana Zrilić, docent zadarske ustanove. Tjedan dana bit će smješteni u studentskome domu; za njih će biti organizirani izleti na otok Ugljan i u Zaton. Pomurska ustanova u studenome čeka zadarske studente na praktične vježbe.

MLINARCI – Integrirano središte za usluge zajednice (IKSZT) toga mjesta 16. kolovoza organizira rječarenje na Muri. Prijaviti se može kod voditeljice središta Henriete Prosenjak na telefonu 93-383-014. Okupljanje se predviđa kod središta (IKSZT) u 9 sati, odakle će se prevesti do Semenince (Muraszemenye), a čamci kreću u 12 sati od Semenince. Rječarenje do Mlinaraca traje otprilike 6 sati sa stankama. Sudionici na licu mjesta trebaju uplatiti 5000 forinti.

LETINJA – Već po običaju, u tome pograničnom gradu prigodom Pomurskih dana, 16. kolovoza, organizirat će se Diesel prekogranična biciklistička ruta. Biciklisti će krenuti iz Letinje s početka ulice Karpati u 9 sati, a cilj je rijeka Drava kod grada Preloga, preko Donjega Kraljevca (Međimurje). Dužina je rute otprilike 20 km. Prijaviti se može kod ureda gradske samouprave.

III. Državni tabor hrvatskoga jezika i kulture

1.

Već sam jako čekao tabor. Mama mi je spremila stvari. Autobus je malo kasnio. Mama je nazvala učiteljicu, i ona je rekla da će uskoro doći. Putovali smo jako dugo. Dvapat smo stali da se malo osvježimo. Kad smo stigli, bio sam jako radostan. Sve je bilo jako lijepo. Ispakirali smo se i otišli na plažu. Nakon večere su nam rekli na što trebamo paziti, kako se trebamo vladati. Zatim je bila večer upoznavanja. Učiteljica nas podijelila u grupe i imali smo razne zadatke. Jako je bilo dobro. Plesali smo na papiru, svirali su dečki iz Starina, od svake grupe netko je morao odjenuti što više odjeće plave boje. Jako je bilo dobro.

Tomislav Vinak, 5. razred, Lukovišće

2.

U ponedjeljak, nakon strašne noćne oluje, rano smo ustali. Nakon doručka je bilo svečano otvorenje tabora. Zatim je počelo prvo zanimanje, pa drugo, gdje smo se igrali, učili riječi, bojali slike, dramatizirali priču... Nakon ručka smo imali i treće zanimanje, jer vrijeme nije bilo za kupanje. Poslije podne pošli smo u selo u šetnju. Pojeli smo ukusnu večeru i autobusima krenuli u grad Pag. Tamo smo kupovali, razgledavali grad, poslušali smotru klapa, što je bilo jako lijepo. Umorno i zadovoljno smo zaspali.

Karmela Pajrić, Dorina Gecse, koljnofske učenice

3.

Kada smo se probudili, vidjeli smo da vrijeme nije baš dobro. Prije podne smo imali zanimanja. Poslije podne je bilo bolje vrijeme i otišli smo na plažu. More je bilo hladno, ali smo se kupali. Navečer smo otišli u Smokvicu pješke. Sakupljali smo školjke na obali. Već je bio mrak kada smo se vraćali. Bilo je uzbudljivo.

Barčanski učenici

4.

Četvrtog dana tabora prije podne smo s nastavnicima otišli u grad Zadar. Krenuli smo u pola devet i za tričetvrt sata stigli u luku. Pošto smo se iskricali iz autobusa, otišli smo pješice do muzeja stakla i po skupinama s pomoću tamošnjeg vodiča pogledali izložbe. Voditeljica nam je ispričala odakle su stvari koje su izložene, te govorila o nastanku stakla. Zatim smo pogledali radionicu, kako s puhačkom tehnologijom prave staklene stvari. To je bilo vrlo zanimljivo za nas kako od jedne staklene kugle nastaje bokal, kako se on ukrašava. Izložene su staklene stvari iz rimskog doba: zdjele, urne, bočice, posuđe, nekadašnji kozmetički set. Pošto smo prešli i muzej i sve pogledali, otišli smo na trg Pet bunara pa tu smo pogledali i Rimsku kapiju. Malom šetnjom stigli smo i do crkve Svetog Donata gdje smo dobili malo slobodnog vremena pa smo mogli kupovati suvenire i pojesti sladoled ili picu. Po povratku prema autobusu otišli smo poslušati morske orgulje. Tu smo sjeli malo i uživali u glasovima morskih orgulja i u pogledu na more, kako prolaze jedrilice i trajekti. Vratili smo se u Vlačice i stigli za ručak. Nakon malog odmora pošli smo na plažu i cijelo popodne se sunčali, kupali se u moru. Za večeru smo se vratili u Zavičaj. Nakon večere starinski tamburaši svirali su i s pomoću tete Eve priredili nam plesačnicu. Mnogi od nas su

plesali i pjevali. Pošto smo se dobro umorili u plesu narodnih plesova, učitelj Robert donio nam je zabavne pjesme, karaoke, koje smo sve do kasnih sati zajedno pjevali. Vrlo veseli i ugodno umoreni pošli smo na spavanje. Taj dan je bio vrlo ugodan i dobro smo se proveli.

Šeljincanke Inez, Petra, Fružina i Ana

5.

Prije podne nije bilo ništa osobito. Nakon večere mi, veliki i mali dječaci, igrali smo nogomet. Nažalost, pobijedili su veliki. Nakon toga bio je izbor misice i mistera tabora. Bilo je jako dobro, dečki su se obukli u djevojke, a djevojke u dečke. Mnogo smo se smijali. Bilo je jako zabavno!

Jedan dan u jezičnom taboru

5. srpnja 2014, subota

Danas smo ustali malo kasnije, nego obično, u 8 sati. Nakon doručka smo otišli u sobu i napravili reda, jer nadzornici su zadnji put pogledali red u sobama. Ovoga dana nismo imali zanimanja, svaka se skupina pripremala za večerašnji program. Više puta smo bili na plaži, i prije podne, i poslije podne, i nakon večere. Voda je isprva bila pomalo hladna, zatim ugodna. Mnogo smo se sunčali, kupali, loptali, ronili, tražili školjke. Plivači su mogli plivati u dubokoj vodi uz pratnju učitelja. Završni program počeo je u 21 sat. Voditeljica cijele večeri bila je učenica koljnofske škole Karmela Pajrić. Učenici su se pripremili s raznim programom, sviranjem, pjevanjem, plesom. Voditeljica tabora Anica Popović Biczak i koordinatorica Klaudija Völgyi podijelile su mnogo poklona najboljima u govoru, učenju, športu, čistoći. Nakon programa slijedila je mala zabava. Plesali smo i pjevali najpoznatije hrvatske hitove i, na našu žalost, u 23:30 prekinuli smo druženje jer smo morali na spavanje.

Jako nam je lijepo bilo u taboru, stekli smo nove prijatelje.

Gréta Sütő, Monika Divjak, učenice 8. razreda salantske škole

Športsko druženje u Fićehazu

Fićehasko Društvo hrvatskih veterana utemeljeno je lani radi okupljanja nekadašnjih aktivnih nogometaša iz Pomurja poradi rekreacije, druženja, gajenja hrvatske riječi kroza športske djelatnosti. Društvo, na čelu s predsjednikom Miklošem Banjasom, godišnje više puta organizira nogometne susrete većinom s momčadima iz Hrvatske: iz Lovrana, Donje Dubrave, Lovasa, a nedavno je uspostavljena veza i s igračima Nogometnoga kluba Dubravčan iz Gornjeg Mihaljevca (Međimurje) koji su krajem srpnja gostovali u Fićehazu i odigrali prijateljsku utakmicu.

Aktivnost fićehaskoga Društva hrvatskih veterana podupire i tamošnja Hrvatska samouprava, na čelu s predsjednikom dr. Jožem Takačem, naime on smatra da se hrvatski jezik najbolje njeguje prilikom susreta sa sugrađanima iz Hrvatske. Prijateljski športski susreti, koji se organiziraju u opuštenoj atmosferi, pridonose zbližavanju ljudi s obje strane granice, kada nogometaši nakon igre sjednu za isti stol, razgovaraju o raznim temama, pa često iz toga izrastu novi kontakti, prijateljstva i druženja. Nogometna utakmica između Fićehaza i Gornjeg Mihaljevca započela je upravo s jednim takvim susretom na kojem je bio i jedan fićehaski veteran.

Fićehasko društvo okuplja dvadesetak članova iz Kerestura, Mlinaraca i Sumartona, a ovaj put igrali su Gabor Gerenčer, Laci Višnović, Stjepan Kalmar, Laci Hajdu, Gabor Kanižai, Robert Polgar, Franjo Baranjai, Zoltan Idai, Karlo Boroš, Đuro Kovač, Mikloš Banjas, Stjepan Kőrösi, Čaba Kočiš, Laci Švelec i Joža Mihović. Momčad je ponosna i na osvojeno prvo mjesto na Hrvatskome državnom nogometnom turniru u Mišljenu. Ivan Papoči, vječni navijač fićehaskih igrača, kaže da je momčad vrlo složna. Premda rijetko treniraju, na utak-

Pomurski i međimurski nogometaši

micama su uspješni jer igraju sa srcem. Prema njegovu mišljenju ovdje je najvažnija rekreacija, druženje i opuštanje, što nikada ne nedostaje ni s jednog susreta.

Igrači nakon utakmice, kada ni rezultat nije važan (završila se s pobjedom domaćina), sjeli su za stol te razgovarali i o nastavku druženja. Predsjednik gostujuće momčadi Franjo Golub zahvalio je na gostoprimstvu i izrazio želju da se suradnja

nastavi. Dugogodišnja mu je bila želja da se uspostavi športska suradnja s Hrvatima preko Mure, naime već imaju suradnju s hrvatskom nacionalnom manjinom u Austriji, Slovačkoj, Sloveniji. Po njegovu mišljenju to je skromna skrb o Hrvatima izvan domovine, a i svjedočanstvo o njihovoj nacionalnoj svijesti.

beta

FESTIVAL „ZLEVANKA, VINO I TAMBURE“ 2014.

Društva sumartonskih prijatelja vina 23. kolovoza 2014. (subota) pred sumartonskim domom kulture priređuje IX. Festival zlevanke, vina i tambure. Dan obiluje bogatim programima. Nakon dočeka gostiju u 13.30 slijedi Mimohod ulicama sela, a u 14.30 je svečano otvaranje Festivala. U 15 sati počinje tamburijada i folklorni program uz nastup tamburaških sastava iz Hrvatske (Belica, Pribislavec, Sveta Marija, Zagreb, Žiškovec, Veliki Raven), Slovenije (Ljubljana), Srbije (Ruma) i Mađarske (Kerestur, Kaniža), goričanski Puhački orkestar i mažoretkinje, serdahelska Pjevačka skupina KUD-a Mura i nastup glazbenika Martina Srpaka. U 21 sat je zabava uz Tamburaški sastav Sumartonski lepi dečki i Mura Band. Tijekom priredbe bit će prilike za kušanje vina i zlevanaka, a svoju ponudu će predstaviti i obrtnici. Podupiratelji Festivala: Europska unija i Vlada Mađarske, Múszter- és Automatika Kft. Budaörs, Dél-Zalai Egyesült Takarékszövetkezet, sumartonska Seoska i Hrvatska samouprava, KUD Sumarton. Medijski pokrovitelji: Hrvatski glasnik, Zalai Hírlap.

